

MØTEINNKALLING

TIL

FORMANNSKAPET

Møtested: Kommunestyresalen
Møtedato: 12.04.2018 **Tid:** 09:00

Eventuelt forfall meldes til tlf. **76 11 42 00**
Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Tittel
10/18	18/10	REFERATER OG MELDINGER
11/18	16/1052	KAI HOVDEN
12/18	18/38	FORSKRIFT OM UNNTAK FRA TIDSFRISTER I SAKER SOM KREVER OPPMÅLINGSFORRETNING
13/18	18/62	SØKNAD OM OMDISPONERING AV DYRKA JORD PÅ GIMSTAD TIL BYGGEFORMÅL
14/18	18/86	SØKNAD OM TILSKUDD – BEDRIFTSOVERTAGELSE
15/18	18/134	PLAN FOR UTBEDRING VANN, AVLØP OG OVERVANN STEINE/VINJE
16/18	18/180	REVIDERT VERSJON AV STANDARD ABONNEMENTSVILKÅR FOR VANN OG AVLØP
17/18	18/201	SAMARBEIDSAVTALER OM FOLKEHELSEARBEID 2018-2021

18/18

18/157

**TURVEI VINJE - EIDET OG UTVIKLING PÅ
MUSEUMSOMRÅDET**

Bø kommune, 04.04.2018.

Sture Pedersen
Ordfører

REFERATER OG MELDINGER

Saksbehandler: Grete F. Olsen
 Arkivsaksnr.: 18/10

Arkiv: 033

Saksnr.: Utvalg
 10/18 Formannskapet

Møtedato
 12.04.2018

Innstilling:

Referater og meldinger tas til orientering.

Saksutredning:

REFERERES FRA DOKUMENTJOURNAL

Dato: 04.04.2018 Utvalg: FSK Formannskapet

Saksnr	Regdato Navn Innhold	Avd/Sek/Sakb	Arkivkode
16/651-7	01.09.2017 Aleris Omsorg SAMARBEIDSAVTALE MELLOM ALERIS OMSORG OG BØ KOMMUNE HELSE OG SKOLE	HS/HSS/TOG	H25
18/8-19	02.03.2018 Fylkesmannen i Nordland PRØVEORDNING MED Å OVERTA ANSVAR FOR OFFENTLIG TANNHELSETJENESTE	RÅD//GUJA	000
18/14-19	06.03.2018 Nordland fylkeskommune HØRING - ENDRING I BUSS- OG BÅTRUTER	RÅD//GUJA	020
18/8-22	16.03.2018 Vesterålen Regionråd 18/176 NORDLANDSSYKEHUSET HF STRATEGISKE UTVIKLINGSPLAN 2018-2035 – HØRINGSUTTALELSE FRA VESTERÅLEN REGIONRÅD	HS/HSS/TOG	000

KAI HOVDEN

Saksbehandler: Rune Dahl
 Arkivsaksnr.: 16/1052

Arkiv: GNR 50/62

Saksnr.: Utvalg
 11/18 Formannskapet
 / Kommunestyret

Møtedato
 12.04.2018
 26.04.2018

Innstilling:

Informasjonen tas til orientering.

Tilleggskostnaden på ca. 9,5 mill. u/mva. innarbeides i investeringsbudsjettet for 2018.

Saksutredning:

Det viser seg at byggingen av kai i Hovden er blitt vesentlig dyrere enn budsjettet. Dette uten at hverken administrativt eller politisk nivå er orientert tids nok. Samlet overskridelse er på ca. 9,5 mill.!

Prosjektkostnader.

SE: A.konto: Kr 6.232.279,- (kontrakt) økning på 13,4 %

T.konto: Kr 11.599.012,-

Sum SE Kr 17.831.291,-

Prosjekt Kr 1.342.185,-

Sum Kai Kr 19.173.476,- eks mva.

Ramme Kr 9.800.000,-

Diff Kr 9.373.476,- eks.mva

1 Bakgrunn til Kai Hovden

10.02.2014 ble det avholdt et møte mellom flere aktører, Kystverket, Nordland Fylkeskommune, Hovden Fiskeindustri og Bø Kommune. Grunnlaget for møtet var utarbeidelse av Reguleringsplan Hovden Havn. Under møtet ble spørsmålet om ny kai i Hovden luftet.

Hovden Fiskeindustri og JJ Engineering fremla i form av flere brev, forprosjektering og kostnadsoverslag for bygging av ny kai i Hovden. Kostanden som kaien kunne bygges for, var da på stipulert til 7,3 mill eks. mva.

Basert på disse opplysningene utformet Bø Kommune 31.03.2014 en søknad til Kystverket på 50 % tilskudd.

Prosjektet Hovden kai ble lagt inn i investeringsbudsjettet for 2016 med en netto kostnad på 4,5 mill. for Bø Kommune.

Den 19.01.2016 ble det gitt tilsagn fra Kystverket til kai bygging av kaien på kr 3,65 mill.. I tilsagnsbrevet var det klare retningslinjer og vilkår, frist for gjennomføring av prosjektet og rapportering på valgt løsning av kaien.

2 Anbud RIB og Entreprenør

Etter at tilsagn var mottatt ble kontrahering av konsulent for prosjektering av kaianlegget lagt ut på Doffin. Det ble mottatt tre tilbud på denne jobben; Asplan Viak, Norconsult og Høyer Finseth.

Tildelingskriteriene og oppsatt fremdriftsplan skulle følges. Høyer Finseth (HF) ble valgt som billigste løsning. Kontrakt NS 8401 ble undertegnet 04.05.2016 av Bø Kommune (BK)

Forprosjekt for kaien startet 27.05.2016 med Høyer Finseth (HF) som rådgivende ingeniør bygg (RIB).

I forprosjektet som HF laget og som ble sendt til politisk behandling i FSK 06.06.2016, står det under punkt 4.1.:

*Grunnforhold: Grunnforholdene på byggeplassen er ikke kjent. Det er ikke utført grunnundersøkelser i forbindelse med dette forprosjektet.
Det opplyses fra Bø Kommune at det er fast fjell på sjøbunn og dette er lagt til grunn i dette forprosjektet. Det blir opplyst at dybde ned til fjell varierer*

Etter forprosjektet ble det utarbeidet anbudsgrunnlag og som ble lagt ut på Doffin.

I anbudsprosessen leverte Sortland Entreprenør (SE) inn laveste tilbud. Det ble skrevet kontrakt mellom SE og BK 05.10.2016. Pris på kaien ble 4.994.400,-. I et kontraheringsmøte ble det fremlagt en justering på kr 500.095,-. Det vil si at kontraktssummen ble på kr 5.494.496,-.

3 Start første forsøk på bygging av kai Hovden

Basert på inngått kontrakt ble det gjennomført oppstartsmøte 04.10.2016 med påfølgende byggemøte 18.10.2016. Kaiens byggetid var beregnet til 3 måneder.

Da underentreprenør startet med graving iht. vedtatt planer viste det seg at planlagt løsning ikke var gjennomførbar. Tenkt løsning med å bruke en gammel steinmur som støttemur var umulig. Det ble da nødvendig å prosjektere ny løsning.

Samtidig hadde Moloveien fått så store skader at det utgjorde en risiko for arbeiderne som skulle jobbe på kaien. BK hadde dialog med egen geolog om veien. Han frarådet videre graving og sprenging for bygging av kaien fram til Moloveien var sikret. Arbeidet med kaien ble dermed stoppet.

Tiden gikk i påvente av nytt forslag til løsning av kaien. I denne sammenheng oppfattet Bø kommune RIB som svært usikker på løsningen som burde velges og deres forståelse av hvilken kai som skulle bygges. Nye løsninger og priser kom på bordet og kostnadene økte. Etter flere uavklarte løsninger mellom administrasjon i kommunen og RIB ble stadig beslutninger utsatt.

En endelig løsning måtte tas og samtidig få denne priset. Tiden gikk og tilskuddet fra Kystverket som allerede var utsatt flere ganger. Dermed oppsto det fare for at kommunen kunne miste tilskuddet. På grunn av pågående endring av personell på teknisk overtok nåværende teknisk sjef prosjektlederansvaret i juni 2017 og jobbet hele sommeren med å få fremdrift prosjektet. Det var da en frist fra Kystverket på ferdigstillelse av kaien innen 01.12.2017.

Sommeren -17 ble ny kai løsning presentert for BK og godkjent av RIB. På grunn av ferieavvikling for RIB og SE, ble ikke denne løsningen ferdig priset før 23.08.2017. Fremlagte pris var på ca. 11,9,-. BK oppfattet da saken slik at det forelå en prosjekt som kunne gjennomføres etter de da de kjente grunnforhold på stedet. Kaien var imidlertid dyrere enn vedtatt budsjett.

Etter gjennomgang i kommunen og flere runder med RIB var det enighet om at prosjekt kostnaden kunne reduseres fra 11,9 til 9,8 mill. pluss mva.

4 Endring av kostnad og politisk behandling i FSK

På grunn av at prisen da var 2,7 mill. høyere enn budsjettet ble saken fremmet til FSK 07.09.2017

Dette var fjerde løsning som var fremlagt fra RIB til BK på kaien i Hovden. Den informasjon kommunen hadde på dette tidspunktet, var at nå hadde vi ei kai som var priset rett og som kunne bygges ut fra de kjente forhold. Ekstra bevilgning på kr 2,7 mill ble gitt og BK kunne iverksette byggingen.

BK og SE hadde møte om fremdriften. SE bekreftet at ved umiddelbar oppstart skulle kaien være ferdig til planlagt tid 01.12.2017.

5 Ny endring av kailøsning

RIB engasjerte en byggeleder fra WSP Group. (Et firma som hadde overtatt Høyer Finseth) 20.09.2017 var det oppstartsmøte. Tilstede var byggeleder fra WSP, BK, SE, Kai og anlegg (KAE) og Ottar Bergersen (OBSAS).

Bø kommune ba om bekreftelse på at samlet kostnad var innenfor vedtatte 9,8 mill., men i perioden fra 23.08.2017 til 02.03.2018 ble det ikke fremlagt noen pris på endringspostene som BK hadde krevd reduksjon for og gjennomgått med RIB. Prisen som ble fremlagt 02.03.2018 var fra SE. Da hadde de først fått den totale oversikten på alle endringer og det arbeid som allerede var gjennomført på kaien.

Etter oppstart høsten -17 ble det raskt konkludert med at kaien heller ikke nå kunne bygges etter den løsningen som RIB hadde fremlagt og fått priset august 2017. Det viste seg i starten av gravearbeidet at det var flisfjell med store jordslepper. Byggeleder WSP konkluderte med at kaien ikke kunne gjennomføres som RIB i Oslo hadde foreslått. Løsning med at det skulle graves ut og etableres en friksjon plate var det som måtte gjøres.

En løsning som BK fremla til RIB mars 2017, men fikk ikke aksept for.

Sitat fra byggeleder WSP i epost av 26.09.2017

Byggeleder vurderer det slik at det er stor usikkerhet med tanke på fjellboring og direktefundamentering i fjell. Dette da det er store glipper/sprekker på fjellet i bakkant av kai. Boring ville med stor sannsynlighet medført nye sprekker som ville måtte injiseres/tettes. Dette arbeidet er en stor usikkerhetspost som ville ha gitt betydelige økte kostnader, samt forsinkelse i fremdrift pga kompleksitet.

Byggeleder anbefaler at RIB prosjekterer forankring i bakkant av kai, på friksjonsplate prinsippet.

Som det fremgår ville priset løsningen av 23.08.2017 i følge byggeleder gitt økte kostnader. Kommunen fikk ikke forståelse av at foreslåtte endring ville medføre økte kostnader, egentlig tvert imot. BK presiserte likevel at uansett løsning som ble valgt var budsjetttrammen på kaien kr 9,8 mill. Dette ble gjort per telefon og i byggemøter. I ettertid ser jeg at dette ikke er referatført.

6 Endringer og byggeleder WSP

Endringer og manglende tilbakemeldinger til BK på ting som har stor innvirkning på et prosjekt.

*SE fikk i byggemøte 17.10 beskjed fra byggherre om å prise ut endringer i uke 39
SE fikk i byggemøte 08.11 beskjed fra byggherre om å pris ut endringer i uke 43
SE fikk i byggemøte 21.11 beskjed om å prise ut endringer fortløpende. Alternativt dersom arbeid påstartes før postbeskrivelse foreligger, så bestilles jobb utført som regningsarbeid.*

Prising av endringer har vært og er den store utfordringen på dette prosjektet. Etter at kaien nå ble omprosjektert har ikke RIB fulgt opp med endret postbeskrivelse. SE har etterspurt dette og hevder ovenfor BK at de ikke kan sette pris på jobben før beskrivelsen foreligger. Se epost av 14.11.2017 fra Byggeleder til RIB,

Prising av endringer.

Prising av endringer, har ikke noe med fremdrift å gjøre på dette prosjektet. Altså dersom pris ikke er avklart på alle de endringer før oppstart, så hadde vi jo fortsatt ikke kommet i gang ute på Hovden. SE varsler endringer, ref samme opplegg som vi tok på BHM nr 3, RIB lager postbeskrivelse på disse endringene, som SE så priser ut. Dersom utførelsen skjer for endringene er varslet/eller postbeskrivelse er lager/eller dette er priset, så gjøres jobb på regningsarbeid.

F.eks på samme vis som vi gjorde på opplasting og transport av sprengstein, denne post var hverken varslet/beskrevet/eller priset.

Den siste linjen viser at det er gjort arbeid som ikke er innmeldt korrekt til BK. Da blir det meget utfordrende for BK å holde tråden i et slik prosjekt.

BK fikk spørsmål om deponi til massen som ble tatt ut i forbindelse med grunnarbeidet. Ingen

tilbakemelding på at dette var ekstra kostnader utover det som var i anbudet, og priset i endringer av 23.08.2017.

Gjenganger som BK har fått til svar når det er etterspurt prising er at SE mangler postbeskrivelse og RIB skylder på stedlige forhold som gjør utarbeidelse av postbeskrivelse vanskelig.

Eksempelvis legges inn en eposttråd med innmeldelse av endringsmeldinger etter et gjennomført byggemøte av 08.11.2017.

Start fra SE 10.11 2018 kl 09:59 til BK

Hei, vedlagt ligger følgende endringsvarsel vedrørende Hovden Kai:

- 09, Endret utførelse på plass-støpt fundament
- 10, Endret størrelse og lengde på dragere.
- 11, Endret størrelse/areal dekke.
- 12, Støtteribber i forkant kai.
- 13, Magring for bakplate.
- 14, Opplegg for dekke ved gammelkai.
- 15, oppheng i overgang mellom gammel og ny kai.
- 16, Uklarheter vedrørende plassering kaifront.
- 17, LPS

Svar fra BK 10.11.2017 kl 10:27 til SE

Hei

EO15 avvises. refepost sendt til dere fr 10.11.2017 07:28

EO16 må byggeleder WSP svare for.

EO17 kan ses på når vi har en kontrakt som gjelder.

Det foreligger ennå ikke en oppdatert korrekt beskrivelse med den totale kostnaden på kaien.

Det foreligger ennå ikke fremdriftsplan på kaien.

Det er ennå ikke fysisk oppstart på kaien.

Når kan BH forvente å få tilbakemelding på dette ???

Svar fra SE 13.11.2017 kl 07:37 til BK

Hei

Slik vi oppfatter det burde kanskje mail under gått til WSP og vi mottatt ferdige behandlingen fra dere.

Men noen oppklarende tekst ønsker vi å fylle inn iht. deres tilbakemelding.

Det foreligger pr. dags dato en signert kontrakt på dette prosjektet, denne er signert av Sture Pedersen den.05.10.2016. Grunnlaget for vår kontrakt er vårt tilbudsbrev basert på deres tilbudsgrunnlag datert 28.06.2016.

Det er pr. dags dato denne kontrakten vi jobber utfra. Men som vi alle er klar over er omfanget av denne kontrakten blitt mye større og underlaget/beskrivelsen som ligger ved denne kontrakten harmonerer ikke med kaien som nå skal bygges.

Det er pr dags dato ikke laget komplett en beskrivelse av kaikonstruksjonen. Det er heller ikke laget arbeidstegninger/produksjonstegninger for kaien. Dette er en leveranse som byggherren er ansvarlig for å leverer.

Det er vanskelig, om ikke umulig for oss å lage en fremdriftsplan for anlegget når kaien ikke er ferdig tegnet eller beskrevet. Ber at dere prioriterer dette og oversender oss snarest!

Når vi har dette på plass lager vi selvfølgelig en fremdriftsplan for prosjektet og da kan vi fortsette den videre produksjon på anlegget.

Svar fra BK 13.11.2017 kl 07:51 til Byggeleder WSP og RIB

Hei

Stemmer det at ingen ting av tegninger/produksjonsgrunnlag ikke foreligger?

Trudde alt dette var på plass nå??

Denne e-posten ble ikke besvart av RIB

Med slike eposter og kommunikasjon mellom BK, SE, Byggeleder WSP og RIB, blir det utfordrende med tanke på en normal og fornuftig gjennomføring av et prosjekt.

Det hele toppet seg i slutten av november med at det ble et meget anstrengt forhold mellom partene.

Teknisk sjef gjorde selv opp status på hvordan det skulle være mulig å få dette prosjektet gjennomført. I tillegg til påtrykk fra Kystverket og lokal næringsaktør, ble utfallet at Bø kommune valgte å si opp byggeleder fra WSP. BK betalte kr 1000 pr time for en tjeneste som etter kommunens mening ikke fungerte tilfredsstillende vedrørende oppfølging og rapporterer til BK, når det blir etterspurt.

Teknisk sjef overtar dermed også byggeledelsen fra 23.11.2017. Selv på dette tidspunktet var det ikke fremlagt noen kostnadsversikt på kaien som var under bygging.

Den 11.12 kom det en epost fra SE på at det ble litt andre forutsetninger på arbeidet til Dykker kompaniet enn det som var i anbudet, men ingen konkret mengde eller pris på arbeidet.

I byggemøte av 13.12 ble det under punkt 4.0 kostnadsramme referert at SE skulle prise ferdig beskrivelsen på kaien. Frist 20.12.2017. SE, KAE, OBSAS og Dykkerkompaniet møtte.

I byggemøte 21.02.2018 stilte ikke SE opp og ingen pris er fremlagt. Kun KAE møtte.

I byggemøte 7.03 stilte ikke SE opp. Kun KAE møtte.

7 Hvordan kan dette skje?

Prosjektet har egentlig feilet fra dag en. I ettertid er det lett å se at prosjektet ikke skulle vært startet uten en grundig utredning, spesielt av grunnforholdene.

Et meget viktig spørsmål som har fulgt prosjektet er grunnforholdene. Hvem hadde ansvaret og hvem skulle ta grunnundersøkelser?

I forprosjektet fra JJ Engineering står det ingen ting om grunnforholdene. I

konkurransegrunnlaget utarbeidet av avd Ingeniør på teknisk står det kun at; *Det er fjell på sjøbunn der pelerekken kommer og fjellet er svært avgående.*

Etter at Høyer Finseth hadde laget forprosjektet sto det i beskrivelsen; *Grunnforholdene på byggeplassen er ikke kjent. Det er ikke utført grunnundersøkelser i forbindelse med dette forprosjektet.*

Det opplyses fra Bø Kommune at det er fast fjell på sjøbunn og dette er lagt til grunn i dette forprosjektet. Det blir opplyst at dybde ned til fjell varierer

Oppsummert er at ingen hadde gjort eller tenkt at en grunnundersøkelse var viktig å få på plass. Noe som viser seg å ha hatt store konsekvenser og gjort at BK sitter i den situasjonen vi er i nå.

Når burde BK ha sett at dette bar galt av sted?

Store endringer i gjennomføringen av grunnarbeidet ble utført i perioden oktober 2017 til januar 2018.

Spørsmålet som BK stilte gjentatte ganger til byggeleder WSP var: Nå som det er endringer på utførelsen av grunnarbeidet, vil det ha stort utslag på sluttsummen? Svaret fra byggeleder WSP var at nei, går bra. Det er billigere å grave ut masse enn å stå å borre flere hundre meter med armering i fjell.....Det ble dermed gjentatte ganger gitt informasjon til rådmann og ordfører om at prosjektet var innenfor vedtatt ramme.

Det er nok mulig at noen i kommunen ikke burde stolt så mye på sine samarbeidspartnere og dermed reagert likevel. Nå skal det sies at det i denne perioden var mange andre store prosjekt som hadde oppmerksomhet. Den største jobben var å få på plass en arealplan for Bø Kommune til sluttbehandling 30.11.2017. I en presset arbeidssituasjon og støttespillere som ikke leverer, vil det være ting som ikke fanges opp.

Kystverket krevde en sluttrapport til 31.12.2017, dette var umulig med tanke på hvordan dette prosjektet hadde utartet seg. Teknisk sjef lagde da en rapport med anmodning om delutbetaling på inntil 75 % av tilskuddet på kr 3.65 mill. Regnskap ble satt opp og sum kostnad på prosjekt pr 14.12.2017 var kr 4.869.481,- .Bø kommune har fått ut Kr 2,74 mill i 2017 og vil be om siste del av tilskuddet på kr 0,9 mill i mai -18, når sluttregnskapet inklusive sluttrapport oversendes til Kystverket.

Selv på det tidspunktet hadde ikke BK fått tilbakemelding på totalkostnaden. Det som Bø kommune forholdt seg til var rammen som var satt, priset endringer og kontraktsummen som var lagt på bordet til FSK 07.09.2017.

Når skulle BK sagt stopp?

Her er det egentlig flere alternativer:

BK kunne stoppet dette før det ble påløpt kostnader med et altfor dårlig utredet forprosjekt i 2014.

BK kunne stoppet i 2016 da det allerede da var fremlagt to forskjellige løsninger. BK begynte da å danne seg et bilde at RIB ikke hadde tilstrekkelig kompetanse til å utføre jobben som de hadde fått kontrakt på. Kostnaden ville i så fall vært tapt tilskudd og de kostnader med kontraktsbrudd ovenfor RIB og SE. Det ble dermed lite aktuelt å stoppe da.

Skulle teknisk sjef ha stoppet da han tok over som byggeleder 23.11.2017 selv om det på det tidspunktet var ukjent hvilke overskridelser som var på vei?

Hva skulle tilbakemeldingen til Rådmann, Ordfører og Kommunestyret i så fall vært?

Det må kunne slås fast at dette prosjektet ikke hatt god faglig og økonomisk styring. BK har inngått en kontrakt, NS 8401, med RIB, der står det i klartekst under punkt 7:

-Nivå 6: Oppfølging i byggetiden, kontroll av endringer, byggeledelse.

Her har RIB etter kommunen sin vurdering sviktet totalt ovenfor BK og er hovedårsaken til at vi nå sitter i denne situasjonen med en overskridelse som ikke er varslet ført jobben er utført.

Som tidligere nevnt oversendte SE prisen 02.03.2018, da først hadde de oversikt og som igjen bidro til at kommunen fikk informasjon. Det er ikke slik et prosjekt skal gjennomføres.

Bø Kommune har tatt kontakt med sin advokat og skal oversende all dokumentasjon i denne saken for å få vurdert om noen av samarbeidspartene kan klandres for brudd på inngåtte avtaler.

8 Oppsummering

Kai Hovden har vært og er en stor utfordring for Bø Kommune. Et prosjekt som får en overskridelse på denne størrelsen er et synlig bevis på dårlig prosjektering og styring.

Det foreligger ikke informasjon som tilsier at kaien med bedre prosjektering og oppfølging ville blitt vesentlig rimeligere. Det er imidlertid kritikkverdig at informasjon om en kostnad dobbelt av vedtatt budsjett ikke er tilgjengelig før etter at jobben er utført.

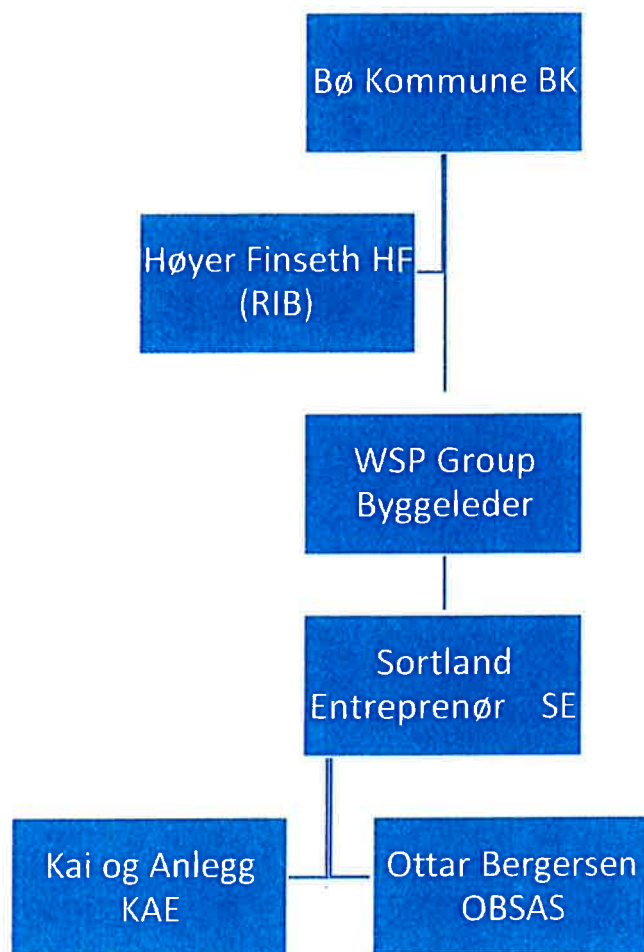
De aktuelle overskridelsene er i all hovedsak knyttet til arbeid med grunnforholdene som allerede er gjennomført. Selve kaien er nå under ferdigstilling med planlagt overlevering i mai. Alt materiell etc. bestilt og enten på plass eller på vei, så å avslutte prosjektet nå medfører ingen besparelse.

Straume 02.04.2018

Gundar Jakobsen
Rådmann

Rune Dahl
Teknisk sjef

Vedlegg: Organisasjonskart kai Hovden

... Sett inn saksutredningen over denne linja ↑

FORSKRIFT OM UNNTAK FRA TIDSFRISTER I SAKER SOM KREVER OPPMÅLINGSFORRETNING

Saksbehandler: Andreas Nakkling Andersen
Arkivsaksnr.: 18/38

Arkiv: L34

Saksnr.: Utvalg
12/18 Formannskapet
/ Kommunestyret

Møtedato
12.04.2018

Innstilling:

Med hjemmel i forskrift av 26. juni 2009 nr. 864 om eiendomsregistrering (matrikkelforskriften) § 18 tredje ledd, jf. lov 17. juni 2005 nr. 101 om eiendomsregistrering (matrikkellova), vedtas *Forskrift om unntak fra tidsfrister i saker som krever oppmålingsforretning.*

Saksutredning:

I henhold til *lov om eiendomsregistrering (matrikkellova)* § 6 skal det avholdes oppmålingsforretning ved en rekke saker som omhandler eiendommer, blant annet ved opprettelse av ny grunneiendom (også kjent som fradeling). En oppmålingsforretning går ut på å klarlegge og beskrive grenser og rettigheter i tråd med partenes påstander og fremlagte dokumentasjon, og ellers få fram opplysninger og dokumentasjon som er nødvendig for matrikkelføring og eventuell tinglysing. Det følger videre av loven at det er kommunen som har ansvar for å utføre oppmålingsforretning med mindre annet er avtalt.

Kommunen kan etter loven ta gebyr for oppmålingsforretning etter selvkostprinsippet, altså at gebyrene ikke skal overstige kommunens faktiske kostnader med å utføre tjenesten. Bø kommune har vedtatt slike gebyrer i regulativet.

I *forskrift om eiendomsregistrering (matrikkelforskriften)* § 18 fastsettes det tidsfrister for saker som krever oppmålingsforretning:

- (1) Når rekvisisjon for oppmålingsforretning er mottatt og det ikke er avtalt noe annet med rekvirenten, skal kommunen gjennomføre oppmålingsforretningen og fullføre matrikkelføringen innen 16 uker.
- (2) Når det er nødvendig med tillatelse etter plan- og bygningsloven eller seksjoneringsvedtak for å få saken matrikkelført, løper ikke fristen før tillatelsen eller vedtaket foreligger. Fristen forlenges for den tiden som går med til tinglysing og supplering av opplysninger fra rekvirenten. Fristene løper ikke når føringen blir påklaget eller når føringen er avhengig av avgjørelse i klagesak. Dersom kommunen har sendt krav om forskuddspliktig gebyr, løper ikke fristen så lenge dette ikke er betalt.
- (3) Fristen forlenges for den tiden som går med til utsettelse med hjemmel i § 39 andre ledd. Kommunen kan dessuten forlenge fristen med ytterligere fire uker dersom dette er nødvendig for å få parter til å møte til oppmålingsforretningen. Kommunestyret selv kan i forskrift vedta at fristen ikke løper i en bestemt tid om vinteren.

- (4) Dersom kommunen oversitter fristen, skal gebyret for oppmålingsforretningen og matrikkelføringen avkortes med en tredjedel. Dersom kommunen oversitter fristen med ytterligere to måneder, skal gebyret avkortes med ytterligere en tredjedel.

Etter tredje ledd tredje setning kan kommunestyret selv i forskrift vedta at fristen ikke løper i en bestemt tid om vinteren. Begrunnelsen for dette er at forholdene om vinteren gjør at det er vanskelig å avholde oppmålingsforretning på en skikkelig måte på grunn av snø, tele, vær og lysforhold. Erfaringsmessig for Bø kommune vil dette sammenfalle omtrent med perioden som gjelder for vinterdekk: 15. oktober til 1. mai.

Forslag til forskrift ble sendt på høring i uke 2 2018, med frist for uttalelser 16.03.2018. Det var ikke kommet inn uttalelser innen fristens utløp.

Det foreslås derfor å vedta lokal forskrift som vedlagt.

Straume den 20.03.18

Gundar Jakobsen
Rådmann

Rune Dahl
Teknisk sjef

Vedlegg:

Forslag til *Forskrift om unntak fra tidsfrister i saker som krever oppmålingsforretning.*

Forskrift om unntak fra tidsfrister i saker som krever oppmålingsforretning, Bø kommune, Nordland

Hjemmel: Fastsatt av Bø kommunestyre 26. april 2018 med hjemmel i forskrift av 26. juni 2009 nr. 864 om eiendomsregistrering (matrikkelforskriften) § 18 tredje ledd, jf. lov 17. juni 2005 nr. 101 om eiendomsregistrering (matrikkelova).

§ 1. Formål

Forskriften har som formål å utsette fristen for gjennomføring av oppmålingsforretning i vinterhalvåret.

§ 2. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for alle eiendommer i Bø kommune, Nordland.

§ 3. Utsatt tidsfrist for gjennomføring av oppmålingsforretning

Tidsfristen som er fastsatt i matrikkelforskriften § 18 første ledd løper ikke i perioden 15. oktober til 1. mai.

§ 4. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft samme dato som den blir kunngjort.

SØKNAD OM OMDISPONERING AV DYRKA JORD PÅ GIMSTAD TIL BYGGEFORMÅL

Saksbehandler: Tor Andersen
Arkivsaksnr.: 18/62

Arkiv: GNR 27/22

Saksnr.: Utvalg
13/18 Formannskapet

Møtedato
12.04.2018

Innstilling:

Med hjemmel i jordloven av 12.mai 1995 nr. 23, jfr. § 9 og kommunens arealplan gis ikke Tommy Vikan samtykke til omdisponering av dyrka jord til formål som ikke tar sikte på matproduksjon, jfr. §9.

Saksopplysninger:

På e-post den 18.1.2018 har eier av gnr. 27 bnr. 22 på Gimstad henvendt seg til kommunen der han gjør rede for hvordan han ønsker å disponere sin eiendom i framtida.

«Jeg ønsker å få omgjort dette området slik at det ikke skal brukes til matproduksjon, men at jeg fritt kan disponere over egen tomt».

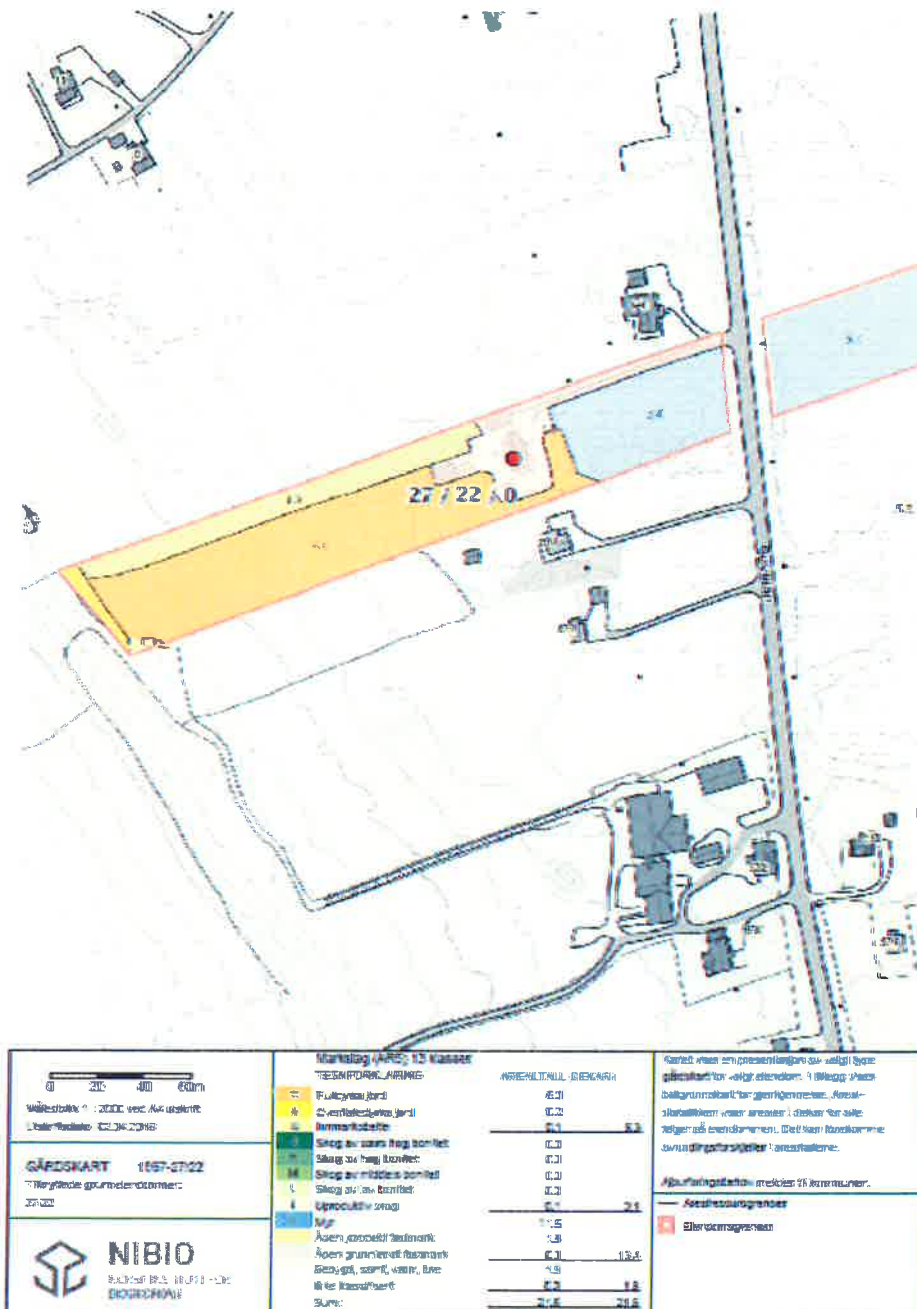
Han skriver også at gårdbruker Svanhild Johnsen benytter i dag jordbruksarealet på nedsiden av fjøset til beitemark. Det er 6 daa fulldyrka jord ifølge klassifiseringen på gårdskartet fra NIBIO. Hun beiter sammenhengende mellom sitt eget bruk og til søkers bruk på nedsiden av bebyggelsen i området. I tillegg blir dyrkamarka på vestsida av søkers eiendom høstet konvensjonelt til dyrefor.

I samtale kommunen har hatt med søker har han gitt uttrykk for et ønske om å sette opp et ikke nærmere definert bygg her i fremtiden

Planstatus er LNFR. (Under et utklipp av bestemmelsene i arealplanen 2017 – 2028):

4.1 LNFR-områder (§§ 1-8, 11-9 nr. 5a og 11-11 nr. 4)

- a) Det tillates å føre opp nødvendige bygninger, mindre anlegg og opplag som skal tjene til næringsmessig reindrift, fiske, akvakultur eller ferdsel til sjøs innenfor 100-metersbeltet så lenge det ikke medfører vesentlige negative konsekvenser for biologisk mangfold, landskap, natur, miljø og friluftsliv.
- b) På eksisterende byggverk kan det tillates hovedombygging, tilbygging, påbygging og underbygging.
- c) Det kan tillates mellomlagring av masser og utstyr for en tidsbegrenset periode, dersom dette ikke er i strid med annet innenfor formålet.
- d) Det er ikke tillatt å gjerde inn eiendommer, bygninger eller virksomhet med mindre det inngår som en nødvendig del av landbruksdrift. Ved inngjerding skal allmenn ferdsel og tilgjengelighet for friluftslivet ivaretas gjennom porter eller lignende.

Gårdskart fra Nibio med klassifisering av arealene

Lovhjemmel for kommunen behandling: Jordloven av 12.mai 1995 nr. 23

«§ 1. Føremål

Denne lova har til føremål å leggja tilhøva slik til rette at jordviddene i landet med skog og fjell og alt som høyrer til (arealressursane), kan verte brukt på den måten som er mest gagnleg for samfunnet og dei som har yrket sitt i landbruket.

Arealressursane bør disponerast på en måte som gir ein tenleg, variert bruksstruktur ut frå samfunnsutviklinga i området og med hovudvekt på omsynet til busetjing, arbeid og driftsmessig gode løysningar.

Ein samfunnsgagnleg bruk inneber at en tek omsyn til at ressursane skal disponerast ut frå framtidige generasjonar sine behov. Forvaltninga av arealressursane skal vera miljøforsvarlig og mellom anna ta omsyn til vern om jordsmonnet som produksjonsfaktor og ta vare på areal og kulturlandskap som grunnlag for liv, helse og trivsel for menneske, dyr og planter.

§ 9. Bruk av dyrka og dyrkbar jord

Dyrka jord må ikkje brukast til føremål som ikkje tek sikte på jordbruksproduksjon. Dyrkbar jord må ikkje disponerast slik at ho ikkje vert eigna til jordbruksproduksjon i framtida.

Departementet kan i særlege høve gi dispensasjon dersom det etter ei samla vurdering av tilhøva finn at jordbruksinteressene bør vika. Ved avgjerd skal det mellom anna takast omsyn til godkjende planar etter plan- og bygningslova, drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området, kulturlandskapet og det samfunnsgagnet ei omdisponering vil gi. Det skal òg takast omsyn til om arealet kan førast attende til jordbruksproduksjon. Det kan krevjast lagt fram alternative løysingar.

Samtykke til omdisponering kan givast på slike vilkår som er nødvendige av omsyn til dei føremåla lova skal fremja.

Dispensasjonen fell bort dersom arbeid for å nytta jorda til det aktuelle føremålet ikkje er sett igang innan tre år etter at vedtaket er gjort.

Departementet kan påby at ulovlege anlegg eller byggverk vert tekne bort.»

Rådmannens vurdering og konklusjon:

Kommunestyret har delegert til rådmannen å avgjøre saker av ikke prinsipiell karakter etter jordloven. Rådmannen vurderer at denne saken er prinsipiell, og velger å legge den frem for politisk behandling.

Saken gjelder en søknad om omdisponering av jordbruksareal til «andre formål».

Det ligger i kommunens fullmakt å avgjøre alle saker om omdisponering og deling med unntak der kommunen selv er eier eller overdrager av eiendommen eller har annen tilknytning til den. Fylkesmannen skal behandle klager på kommunens vedtak om omdisponering eller deling.

Sakens detaljer er at Tommy Vikan ønsker å disponere over sin egen eiendom som han selv vil uten hensyn til utenforliggende interesser som for eksempel matproduksjon.

I dag høstes jordbruksarealet på søkers eiendom av Svanhild P. Johnsen som driver med melkeproduksjon i området. I tillegg beiter kyrne hennes på alle eiendommene mellom sin egen og søkers eiendom på sørsiden av bebyggelsen i området. Det er etter rådmannens oppfatning et svært viktig element for å drive melkeproduksjon at en har tilgang på kulturbeite relativt nært driftssentrum av helt åpenbare, logistikkmessige grunner.

Som det går fram av jordloven, jfr. § 1, er formålet mellom anna å ta vare på dyrka og dyrkbar jord til matproduksjon for framtidige generasjoners behov

Jordlovens § 9 har et generelt forbud mot å omdisponere dyrka eller dyrkbar jord som ikke tar sikte på jordbruksproduksjon.

Så har lovgiver sagt at i «*særlige høve*» skal det «*etter ei samla vurdering*» være mulig å omdisponere til andre formål som ikke tar sikte på matproduksjon.

Det skal i behandlingen av omdisponeringssaker, jfr. § 9, tas hensyn til godkjente planer etter plan- og bygningsloven, drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området, kulturlandskapet og det samfunnsgagnet ei omdisponering vil gi. Det skal også tas hensyn til om arealet kan føres tilbake til matproduksjon og hvordan det skal skje.

I arealplanen 2017-2028 er området vi snakker om regulert til LNFR. Planen er vedtatt i november 2017 og kommunestyret har slått fast at jordvernet skal stå sterkt. Det er i prinsippet ikke tillatt «*å føre opp nødvendige bygninger, mindre anlegg og opplag som skal tjene til næringsmessig reindrift, fiske, akvakultur eller ferdsel til sjøs innenfor 100-metersbeltet så lenge det ikke medfører vesentlige negative konsekvenser for biologisk mangfold, landskap, natur, miljø og friluftsliv.*»

Et vedtak som «trosser» arealplanen vil innebære at det kreves dispensasjonsbehandling som skal ut på høring før endelig vedtak fattes.

Rådmannens oppfatning er at ei omdisponering som omsøkt vil få negative konsekvenser for landbruket og kulturlandskapet i området ved at det reduserer muligheten for å sikre matproduserende areal.

Så til begrepet «*særlige høve*». Meningen med denne formuleringen er å få fram at dyrka og dyrkbar jord skal ha et sterkt vern. Det vil være i saker som har store konsekvenser for samfunnet at en skal kunne fravike vernet om produksjonsarealene.

I denne saken foreligger ikke konkrete planer opplysninger fra søker for bruken av arealet annet enn at eier ønsker å disponere arealet selv. Rådmannen finner dermed ikke at det foreligger noen særlige grunner for å anbefale dispensasjon fra arealplanen.

Straume den 2. april 2018

Gundar Jakobsen
Rådmann

Kine Anette Johnsen
Kultur- og næringssjef

Vedlegg: Søknad

Fra: Tommy Vikan [arbeidsdykking@gmail.com]

Til: Hovedpostkasse [post@boe.kommune.no]

Kopi:

Sendt: 18.01.2018 13:19:04

Emne: Angående landbrukseiendom på Gimstad. Gnr: 22 Bnr: 27

Vedlegg:

Hei.

Jeg kjøpte eiendommen som tilhører 22/27 hos Odd Robert Paulsen sommeren 2017. Det er en landbrukseiendom som jeg ønsker å omdisponere til privat.

Per dags dato benyttes ca.6 mål av denne eiendommen, på nedsiden av låven , som beitemark for kyrne til Svanhild Johnsen.

Dette er udyrket mark med tuer og dårlig fremkommelighet som ikke slås.

Jeg ønsker altså å få omgjort dette området slik at det ikke skal brukes i matproduksjon, men at jeg fritt kan disponere over min egen tomt.

Kanskje skal jeg bygge garasje eller sette opp et hus der.

Vennlig Hilsen

Tommy Vikan

Bøveien 642

8470 Bø i Vesterålen.

SØKNAD OM TILSKUDD – BEDRIFTSOVERTAGELSE

Saksbehandler: Åsa Elvik
 Arkivsaksnr.: 18/86

Arkiv: 223

Saksnr.: Utvalg
 / Delegerte fondsvedtak
 14/18 Formannskapet

Møtedato
 12.04.2018

Innstilling:

Kenneth Paulsen innvilges støtte til kompetanseheving i forbindelse med bedriftsetablering;

kr 40 000,- (kronerførtitusen)

Tilskuddet belastes Gründerfondet.

Tilskuddet er innvilget i henhold til opplysningene i søknaden og saksframlegget. Vilkår for tilskuddet framkommer i Bø kommunes regelverk for Kommunalt næringsfond samt statlige og fylkeskommunale regelverk. Det presiserer at tilskudd ytes til kompetanseheving, ikke til gjennomføring av myndighetspålagte oppgaver, jf opplysningene i søknaden og i saksframlegget.

Bø kommune har til enhver tid adgang til å kontrollere at vilkårene for tilskuddet overholdes. Tilsagnsmottaker plikter å gi de opplysninger kommunen ber om. Det tas samtidig forbehold om adgang for Fylkesrevisjonen (Nordland Fylkeskommune) og Riksrevisjonen til å iverksette kontroll med at midlene brukes etter forutsetningene.

Prosjektet er godkjent med følgende kostnader og finansiering:

Kostnader

Kurs ADR Tank	kr 10 000,-
Forhandler/ servicekurs	kr 10 000,-
Konsulentjenester	kr 20 000,-
Planlegging/tilrettelegging 308 t a kr 400	kr 123 200,-
Sum kostnader	kr 163 200,-

Finansiering

Tilskudd	kr 40 000,-
Egeninnsats	kr 123 200,-
Sum finansiering	kr 163 200,-

Dersom prosjektet gjennomføres til en lavere kostnad enn forutsatt, avkortes tilskuddet tilsvarende. Tilskuddsbeløpet utbetales i utgangspunktet etterskuddsvis, men inntil 75% av tilskuddet kan utbetales før prosjektet er avsluttet etter anmodning fra søker. Resterende 25% av tilskuddet holdes tilbake til prosjektet er avsluttet og kommunen har mottatt nødvendig dokumentasjon på eksterne kostnader samt timeliste for egeninnsats. Egeninnsatsen er godkjent med en timesats på kr 400,-. Søker må selv kontrollere at utbetalt beløp er korrekt og i henhold til tilsagnet.

Tilskuddet er tildelt som bagatellmessig støtte i henhold til Forskrift om unntak fra notifikasjonsplikt for offentlig støtte § 2 som henviser til Kommisjonsforordning (EU) nr. 1407/2013 av 18. desember 2013. Maksimum tillatt støtte er 200 000 euro i løpet av tre regnskapsår. Tilskuddsmottaker plikter å oppgi bevilget tilskudd ved søknad om annen offentlig støtte de neste tre årene.

Tilskuddsmottaker skal gi skriftlig samtykke om at tilskuddet aksepteres på de vilkår som tilskuddsbrevet angir. Tilsagnet regnes som bortfalt om slik aksept ikke mottas innen 3 måneder fra vedtaket ble fattet. Tilskuddsmottaker skal sammen med samtykket underskrive en erklæring om tilbakebetaling om vesentlige forutsetninger for tilskuddet endres, jf. regelverk for Kommunalt næringsfond. Akseptbrev og egenerklæring ligger vedlagt vedtaket.

Klageadgang

Søker har i henhold til Forvaltningslovens § 28 anledning til å påklage avgjørelsen innen 3 uker fra søker er gjort kjent med vedtaket. Klageskjema med nærmere opplysninger ligger vedlagt vedtaket.

Saksutredning:

Kenneth Paulsen søker om tilskudd til kompetanseheving og kjøp av konsulenttjenester i forbindelse med overtakelse av Tor-Will AS.

Forretningsideen presenteres slik i søknaden:

Forretningsideen er å tilby de samme varegrupper og tjenester som tidligere eier har gjort. Det vil si bilrekvisita, smøreolje, hobby/ fritid og brenselolje over tankbil og tankanlegg. Det vil bli noen nedjusteringer på utvalget av varer i butikk, mens det på andre plan vil bli et styrket tilbud på salg, service og ettermarked for sesongvarer innen hageutstyr og vinterbaserte maskiner.

Ser man på vareutvalget, så vil ikke innbyggerne i Bø miste noen tilbud som de har i dag, men av hensyn til forventet inntjening de første årene, økonomi og allerede eksisterende tilbud i nærmiljøet, vil en god del av dagens sortiment utgå.

Søker har gjort undersøkelser i salgsstatistikken, og lagt disse til grunn for tilpassing av vareutvalg og tjenestetilbud. Det argumenteres for at tilskudd vil brukes til aktiviteter som øker kvaliteten:

Jeg søker midler til:

- *Kompetanseheving i førerkortklassen for ADR Tank (tankbil med farlig gods)*
- *Konsulenttjenester for forberedende verdivurderinger av bedrift og lokaler*
- *Reise, opphold og kurs for godkjennelse av serviceagentur for hageutstyr/ vinter*
- *Konsulenttjenester i forbindelse med omregulering og godkjennelse av bygg til boligformål*

Med et tilskudd vil jeg også kunne få en godkjent forhandlerstatus via opplæring og kurs som serviceverksted og garantiarbeid med hovedforhandler av bl.a. hagemaskiner. Dette tilbudet

finnes ikke meg bekjent i Bø på nåværende tidspunkt. Målet med butikkdrifta er å etablere en lønnsom butikk som forhåpentligvis vil kunne gi en fast og varig stilling som butikkarbeider.

Søker presenterer dessuten planer for ombygging av deler av bygget til boligformål:

Ved en nedjustering av vareutvalget vil også lokalene som brukes som butikk i dag bli delt av og gjort mindre med tanke på fremtidig utleie til næring/ boligformål. Dette innebærer at det kan være mulighet for utleie av attraktive leiligheter og- eller næringslokaler hvis man finner det tjenlig med tanke på etterspørsel i Bø kommune. Det er store arealer som i dag ikke blir benyttet og disse tenkes omgjort til utleie. Det vil selvsagt kreve en omregulering av bygget. Det er verdt å nevne at bygget i sin helhet vil bli renoveret, dette vil skje over en lengere periode grunnet store kostnader. Det vesentlige som vil bli gjort innen kort tid er utskifting av lysarmaturer (overgang til LED) og tetting av lekkasjer i konstruksjoner, samt mindre vedlikehold på vann og avløp.

Følgende kostnads- og finansierungsplan er lagt fram:

Kostnadsplan

Side 1/1

Budsjettpost	2018	2019	2020	2021	2022	SUM
01.Kompetanseheving	60 000					60 000
Egeninnsats planlegging og tilrettelegging	123 200					123 200
Egenkapital oppkjøp	600 000					600 000
Finansiering av oppkjøp	3 900 000					3 900 000
SUM kostnader	4 683 200					4 683 200

Finansierungsplan

Side 1/1

Finansierungspost	2018	2019	2020	2021	2022	SUM
01.Tilskudd fra næringsfondet	60 000					60 000
02.Lån i bank	3 900 000					3 900 000
Egeninnsats og egenkapital oppkjøp	723 200					723 200
SUM finansiering	4 683 200					4 683 200

Det presiseres i søknaden at finansiering av bygg og firma er i orden, og at det søkes om tilskudd til kompetanseheving. Posten vedrørende kompetanseheving er nærmere spesifisert slik:

Aktivitet	Forventede kostnader
Kurs ADR Tank	kr 10 000,00

Takstrapporter/ godkjenninger	kr 20 000,00
Forhandler/ servicekurs	kr 10 000,00
Konsulentjenester	kr 20 000,00
Sum forventede kostnader	kr 60 000,00

Søker har levert et forenkla resultatbudsjett for første driftsår.

Drøfting:

Alle søknader om næringsstøtte i form av lån og/eller tilskudd skal vurderes ut fra Regelverk for Kommunalt næringsfond.

Det er om lag kr 300 000 tilgjengelig på Kommunalt næringsfond – før forventa tilførsel av kapital fra Nordland Fylkeskommune i 2018.

Prosjektet som ligger til grunn for søknaden fra Kenneth Paulsen, framstår som godt og gjennomarbeidet. De siste åra har det foregått en del generasjonsskifter/eierskifter i næringslivet i Bø. Dette bidrar til å opprettholde eksisterende tjenestetilbud, men også tilpassinger til et skiftende marked.

Søker argumenterer for at han vil tilpasse tilbudet til marked og konkurranse, og argumenterer for at overtakelsen ikke vil ha konsekvenser for konkurransesituasjonen:

Det er viktig å merke seg at min forretningside ikke vil skape ny konkurranse mot andre aktører i nærmiljøet, men heller tjene innbyggerne i Bø med et enda bedre tilbud av det som allerede eksisterer.

Rådmannen vurderer at eierskiftet ikke vil føre til en vesentlig endring av konkurransesituasjonen, og finner derfor ikke at et eventuelt tilskudd vil være konkurransevridende.

Søker er under 35 år, og rådmannen finner at søker kommer inn under formålet med § 4 i Regelverk Kommunalt næringsfond om gründerfond:

Målgruppen for gründerfondet er unge gründerere mellom 18 og 35 år. Disse kan søke om støtte fra gründerfondet, der disse faller utenfor Innovasjon Norges ordninger. Fondet skal brukes til unge gründerere med konkrete forretningsideer, og som har behov for å øke sin kompetanse for å kunne starte egen bedrift.

Elementene i prosjektet det søkes om tilskudd til er i hovedsak kompetanseheving og kjøp av konsulenttenester. Rådmannen finner at søknaden er i tråd med regelverket, og at aktivitetene er støtteberettigede med unntak av aktivitetene som knytter seg til omregulering til boligformål. Dette er forberedelser til myndighetspålagte oppgaver, og slike bør ikke støttes med tilskudd, jf også vedtak i ESA-sak 17/99. Kr 20 000 i kostnadsplanen knytta til «takstrapport/godkjenninger» godkjennes dermed ikke.

Etter ei samla vurdering finner rådmannen at søknaden innvilges delvis, og at kostnader til kurs og konsulenttjenester kan støttes med tilskudd – ut fra følgende godkjente kostnads- og finansieringsplan:

Kostnader

Kurs ADR Tank	kr 10 000,-
Forhandler/ servicekurs	kr 10 000,-
Konsulenttjenester	kr 20 000,-
Planlegging/tilrettelegging 308 t a kr 400	kr 123 200,-
Sum kostnader	kr 163 200,-

Finansiering

Tilskudd	kr 40 000,-
Egeninnsats	kr 123 200,-
Sum finansiering	kr 163 200,-

Det vises ellers til forslag til vedtak først i dokumentet.

Kine Anette Johnsen
Kultur- og næringssjef

Gundar Jakobsen
Rådmann

Utrykt vedlegg:

Søknad fra Kenneth Paulsen

PLAN FOR UTBEDRING VANN, AVLØP OG OVERVANN STEINE/VINJE

Saksbehandler: Andreas Nakkling Andersen
 Arkivsaksnr.: 18/134

Arkiv: M03

Saksnr.: Utvalg
 15/18 Formannskapet
 / Kommunestyret

Møtedato
 12.04.2018

Innstilling:

1. Kommunestyret vedtar oppstart av forprosjekt vann og avløp Steine/Vinje.
2. Det skal lages en egen sak angående tiltak for utbedring av avrenning fra Ramnflaugvatnet som legges fram for Kommunestyret.
3. Arbeidet med å skifte ut dårlige vannkummer skal fortsette som planlagt, med fokus på hovedlinjene.
4. Spredt avløp tas inn som et eget kapittel i ny Hovedplan Avløp.
5. Kommunestyret vedtar følgende investeringsprosjekt, lånefinansiert via selvkostområde vann, som innarbeides i økonomiplanen 2018-2021:

Beløp i 1000 kr

Prosjekt	2018	2019	Sum
Forsyningsledning Mårsund-Steinsvika		8 000	8 000
Inntaksledning Trollaldalen		4 000	4 000
Heggedalen vannbehandlingsanlegg	6 000		6 000
Sum	6 000	12 000	18 000

Saksutredning:**Bestilling av sak**

Viser til bestilling fra KST 07.12.2017, sak 73/17 Økonomiplan 2018-2021 – Budsjett 2018, forslag 2, Bø Arbeiderparti:

Bø Arbeiderparti ser med bekymring på situasjonen angående avløp av kloakk og overflatevann i Steine/Vinje området.

I økonomiplanen for 2018-2021 er det ikke tatt høyde for å utbedre vann og avløp i dette området.

Bø Arbeiderparti vil ha en sak i kommunestyret innen utgangen av mars 2018, med plan og finansiering for utbedring av vann og avløp i nevnte område.

Plan og finansiering innarbeides i økonomiplanen 2018-2021.

Tilstand vannforsyning

Hovedlinjene til og gjennom området ble sannsynligvis anlagt på 70-tallet. Fordelingsnett og de fleste abonnentlinjene er for det meste fra det opprinnelige Sikan Vannverk og er av eldre dato, sannsynligvis 50-60 tallet. Noen strekninger er nye/renovert. Det aller meste av ledninger er i plast. I 2017 var det registrert 380 boliger og 35 næringsbygg tilkoblet kommunal vannforsyning på gårdsnumrene 17, 18 og 19.

Den kommunale vannforsyningen får vann fra to kilder med tilhørende vannbehandlingsanlegg: Ramnflaugvatnet ovenfor Bøstranda og Trolldalsvatnet ovenfor Spjelkvågen/Husvågen. Hovedledningene er sammenkoblet i 8-tall slik at begge kildene kan forsyne hele det kommunale nettet. Steine/Vinje-området kan således få vann både fra øst og vest. Ramnflaugvatnet har til dels stor avrenning gjennom grunnen i sørøstre del av vannet, og dette sammen med den langvarige perioden med lite nedbør fra høsten 2017 og utover vinteren 2018 medførte veldig lav vannstand i vatnet. Det ble tatt vannprøver i reservekilden i Heggedalen som ga utslag på koliforme bakterier, altså måtte man ilagt kokepåbud dersom denne skulle benyttes.

Hovedledningen fra Ramnflauget er en 225mm ledning som ligger over høybrekket på nordsiden av Mårsundfjellet og ned til fordelingskum i Steinsvika. Den er trolig fra 70-tallet. Høyden på traseen gjør denne ledningen sårbar for undertrykk, spesielt ved høy vannføring, noe som vil være problematisk i forhold til innlekking av fremmedvann. Det har vært noen lekkasjer langs denne linja som har vært utbedret fortløpende. I februar 2018 ble lufteklokken på toppen av høybrekket ødelagt av frost, noe som gjorde at luft kom inn og ikke ble evakuert skikkelig. Sammen med det høye forbruket førte dette til at en luftpropp ble dannet som til slutt hindret gjennomstrømming. Hele Steine/Vinje-området fikk dårlig trykk i en kort periode, før det ble normalisert ved at tilførselen fra Trolldalen ble koblet inn fra vest. Etter at lufteklokken ble byttet ut ble normaltilstanden gjenopprettet.

Når Mårsund ble koblet til kommunal vannforsyning i 2012-2013, ble det lagt ny hovedledning frem til Risnakkveien. Denne ble dimensjonert til 225mm slik at den ved en fremtidig forlengelse vil kunne fungere som hovedforsyning også til Steine/Vinje-området. Det gjenstår ca. 350-400m med 110mm ledning fra krysset ved Bøkirka og opp til eksisterende 225mm ledning fra Ramnflauget som må byttes for å sikre denne kapasiteten. Fra Mårsund var det tenkt å eventuelt legge sjøledning rundt Farveisa og enten gå inn Steinevågen eller til Steinesjøen, men dette ble aldri gått videre med. Alternativt kan man legge ny ledning i trase som går delvis langs Bøveien og til Steinsvika.

Hovedledningen fra Steinsvika og til krysset med Vinjesjøveien er 225mm. Derfra og til Straume er det stort sett 160mm. Lengden og dimensjonen gjør at forsyning kun fra vestsiden vil være utilstrekkelig til å opprettholde normalt trykk og mengde over tid.

Inntaksledningen fra Trolldalsvatnet til vannbehandlingsanlegget er også sårbar på grunn av tilstanden og lengden. For noen år siden var det planlagt et prosjekt med å etablere ny parallell inntaksledning, men dette ble aldri gjennomført. I perioder med normalt og lavt forbruk vil ett vannbehandlingsanlegg kunne forsyne mesteparten av nettet, men i ytterkantene og for de abonnentene som ligger høyt vil det være problemer med å få nok trykk til å forsyne med vann. Under fiskesesongen vil det derimot ikke være tilstrekkelig kapasitet med kun ett anlegg i drift. Hvis reservekildene må tas i bruk kan befolkningen ilegges kokepåbud, men for fiskeriene og øvrige næringsmiddelbedrifter vil det medføre større utfordringer.

Vannkummene er for det meste av eldre dato. I 2017 ble kum ved Delfinen samt ved krysset til Steinestranda skiftet ut. Samtidig ble hovedledningene gjennom området spylt og pluggkjørt. Fordelingsnett og sidestrekke ble ikke spylt, på grunn av diverse mangler med utspylingsanordninger i endekummene.

Tilstand kommunale avløpsanlegg

Steine/Vinje-området har i dag 9 avløpsanlegg med hvert sitt utslippspunkt. Kun ett er etablert i senere tid (avløspumpestasjon i Steinesjøen), resten er fra 70-80 tallet. Totalt er det registrert 281 boliger og 21 næringsbygg tilkoblet kommunale anlegg.

Avløpsanleggene er for det meste av eldre dato, med hovedlinjer og avløpskummer i betong. Generelt er disse i dårlig tilstand, med til dels stor lekkasje både i rørene og kummene. I perioder med regnvær og høy vannstand ligger noen kummer under vannspeilet, og siden de ikke er tette mellom ringene, i rørinnføringene eller i lokket vil vann lekke inn. Det er lite fallhøyde på store deler av avløpsnettet, med de problemer det medfører i forhold til selvrensing og tilstopping.

Alle bygg som er tilkoblet avløpsnettet skal i utgangspunktet ha slamavskillere. Sannsynligvis er mesteparten gamle kummer i betong med kun ett kammer. Det er meget usikkert hvilken tilstand disse har, men det er lite trolig at de tilfredsstiller dagens krav til rensegrad. Det er ikke etablert annen avløpsrensing enn slamavskillere. For noen abonnenter er også drenering/overflatevann/takavløp ledet inn på avløpslinjen.

Noen få strekninger er byttet ut med plastrør i de siste tiår. Spesielt gjelder dette prøveprosjektet med trykkavløp i boligfeltet i Steinesjøen («Step-systemet»), hvor erfaringene var heller negative. Det har vært mye problemer og driftsstans, og i 2017 ble en del pumper fjernet og avløpet koblet tilbake til det gamle nettet. Det er fortsatt driftsproblemer i dette området.

I 2010-2011 ble det bygd en avløspumpestasjon i Steinesjøen havneområde, med kapasitet til å motta avløp fra hele Steine/Vinje-området. Denne mottar i dag kun avløp fra nedre del av Steinesjøen, inkludert industri- og havneområdet.

I 2017 ble det gjort avtale med Reno-Vest om tømning av kommunale avløpstanker to ganger i året.

Private avløpsanlegg

I tillegg til de bygg som er tilkoblet kommunalt avløp er det en del spredt bebyggelse i området som har private anlegg, eksempelvis i Skagan, Vinjesjøen, Nordahlstranda mv. Det er registrert 116 slamavskillere på tømmelisten til Reno-Vest på gårdsnumrene 17, 18 og 19, men det kan være at noen av disse også er tilknyttet kommunalt avløp. Det er obligatorisk tømning av slamavskillere for private anlegg. For de som er tilkoblet kommunalt avløp er det i utgangspunktet de selv som skal bestille tømning ved behov, men de kan også frivillig sette seg opp på den regelmessige tømmeordningen.

Bebyggelsen som er nært sjø har for det meste utslippspunkt til sjøen. Noen av disse er akseptable etter dagens regelverk (utslippspunkt 2 meter under laveste lavvann), mens en del ender opp i fjæra. Resterende anlegg langs sjøen samt de som er lenger innlands har utslippspunkt på land, enten i infiltrasjonsmasser eller i grøft/bekk.

Planverk avløp

I Hovedplan Avløp fra 1981 var det planlagt med avskjærende ledning for å fjerne tre utslippspunkter i området Steinestranda-Skagan, og føre disse til kommunalt hovedutslipp i Skagavågen. De øvrige utslippene skulle beholdes. Dette ble ikke utført.

I Hovedplan Avløp fra 1993 var det planlagt med avskjærende ledninger for å fjerne alle eksisterende utslippspunkter, og bygge pumpestasjoner for å føre alt til nytt hovedutslipp i Skagavågen. Det skulle også bygges rensesstasjon i Skagan (silanlegg) på hovedutslippet. Dette ble ikke utført.

I Hovedplan Avløp fra 2002 var det planlagt med avskjærende ledninger for å fjerne eksisterende utslippspunkter, og bygge pumpestasjoner for å føre alt til ny avløpspumpestasjon i Steinesjøen. I tillegg skulle alle eksisterende slamavskillere bygges om med bio-mekaniske filtre og trykkavløp, slik at rensekrav skulle overholdes. Etter erfaringene med prøveprosjektet i byggefeltet i Steinesjøen ble ikke denne planen videreført.

Det er vedtatt oppstart av arbeid med ny Hovedplan Avløp i 2018.

Overvannsanlegg

Det finnes per i dag ikke egne kommunale overvannsanlegg, hverken i Steine/Vinje-området eller i kommunen for øvrig. Enkelte eiendommer kan ha koblet avrenning fra tak og drenering til avløpsnett, men det har vært et uttalt mål i planverket siden 1981 at alle nye anlegg skal bygges som separatanlegg. I lovverket er ansvar og bestemmelser for overvann ikke klart definert på en plass, men spredt utover mange lover og forskrifter. Kort sammenfattet kan man si at det er den enkelte grunneier/vegeier som har et særlig ansvar for å håndtere overvann på sin eiendom, mens kommunen skal ha det overordnede ansvar i forhold til arealplanlegging og byggesaksbehandling. I tillegg har kommunen et ansvar som anleggsseier der hvor det er etablert kommunale overvannsanlegg. Dette er mest vanlig i tettsteder/byområder hvor det er opparbeidede og tette flater som forhindrer naturlig infiltrasjon i grunnen.

De tilbakemeldinger og klager som er registrert fra innbyggere relatert til problemer med overvann dreier seg i all hovedsak om mangel på dreneringsrør/stikkrenner gjennom gang- og sykkelveien samt hovedveien gjennom området, som fører til at det samler seg vann på nordsiden. Spesielt gjelder dette området i nærheten av Finaveien.

Vannområde Vesterålen

Vannforskriften deler landet i vannregioner, med fylkeskommunen som vannregionmyndighet. Bø kommune er en del av Vannområde Vesterålen. Arbeidet etter vannforskriften legger opp til at det settes miljømål for vannforekomster, både ferskvann og kystvann. Det generelle målet er at alle vannforekomster minst skal opprettholde eller oppnå såkalt god tilstand innen 2021, og at ingen skal få en forverret tilstand. I Bø er det stort sett Straumevassdraget, Langvatnet, Saltvatnet og Skjørisen som har dårlig tilstand og med risiko for ytterligere negativ påvirkning fra avløp og spredt avløp. I tillegg har Riskjosen og indre del av Malnesfjorden middels tilstand, og risiko for negativ påvirkning fra avløp. Det er ikke foretatt målinger av tilstanden langs kysten av Steine og Vinje, men risiko for påvirkning fra avløp er i tiltakstabellen satt til uvesentlig.

Uavhengig av lav risiko for negativ miljøpåvirkning for kystfarvannet, skal det etter forurensningslovverket ikke forekomme forsøpling som følge av avløp (toalettpapir etc.).

Tiltak Vann

Planverket for både vann og avløp har dessverre gått ut på dato, og etaten er i en prosess for å utarbeide nye hovedplaner. For å få bedre grunnlag for planene ønsker Bø kommune å gjennomføre et forprosjekt for å kartlegge tilstand og evaluere løsninger og tiltak i området

Steine/Vinje. Det er ønskelig at forprosjektet tar for seg både vann og avløp, slik at tiltak i samme område kan samkjøres og slik få ned anleggskostnadene. Viktige problemstillinger og avklaringer i dette forprosjektet vil være:

- En helhetlig VA-løsning for området
- Vurdere eksisterende traseer, hensiktsmessig å legge om når man allikevel skal renovere
- Mulighet for utspyling/pluggkjøring av fordelingsnett
- Redundans i forsyning til byggefelt, mulighet for stenging og omkjøring
- Dekning og kapasitet av brannvann
- Kartlegging av påslipp av drensvann til avløpsnett
- Valg av rensemetode for avløp
- Nye traseer og plassering av nye pumpestasjoner for avløp
- Mulighet for gjenbruk av gamle avløpsrør som overvannsledninger der det legges nytt avløp

Forprosjektet foreslås finansiert via driftsbudsjettet, med en estimert ramme på 200 000. Lignende forprosjekter bør også gjennomføres for de øvrige tettstedene, da de vil gi gode underlag for hovedplanene.

For å forbedre forsyningssikkerheten for drikkevann til området kan man legge ny ledning fra Mårsund til Steinsvika, samt bytte ut gjenstående strekning 110mm ledning ned til krysset ved Bøkirka med ny 225mm ledning. Grovestimat for et slikt prosjekt blir i størrelsesorden 6-8 mill. kr, lånefinansiert som investeringsprosjekt for selvkostområde vann med avskrivningstid 40 år.

For å øke kapasiteten fra Ramnflaugvatnet kan man gjøre tiltak for å minke avrenningen, f.eks. ved å tette og forsterke massene i sør og øst. Det er ikke foretatt kostnadsberegning av dette tiltaket, men det anbefales å iverksette en utredning for å finne løsninger og kostnader, og komme tilbake til Kommunestyret med en egen sak på dette.

Det anbefales også å ta inn igjen prosjektet med ny inntaksledning fra Trolldalsvatnet og til vannbehandlingsanlegget. Grovestimat for dette er i størrelsesorden 3-4 mill. kr, lånefinansiert som investeringsprosjekt for selvkostområde vann med avskrivningstid 40 år.

For ytterligere å forbedre forsyningssikkerheten og kapasiteten i hele kommunen kan man anlegge vannbehandlingsanlegg i Heggedalen, slik at denne kan benyttes som regulær forsyning. Grovestimat for dette er i størrelsesorden 4-6 mill. kr, lånefinansiert som investeringsprosjekt for selvkostområde vann med avskrivningstid 20 år.

Finansiering over selvkostområdet innebærer at investeringene betales ned over avskrivningsperioden via årsgebyret som abonnentene betaler. Både drift og investeringer for vann og avløp er gebyrfinansiert, slik at den øvrige aktiviteten i kommunen ikke påvirkes. Ved å legge inn investeringer for vann på 6 mill. i 2018 og 12 mill. i 2019 i selvkostkalkylen får vi følgende gebyrutvikling for en normalhusholdning (boligabonnement og stipulert forbruk på 180 m³):

Gebyr normalhusholdning	2017	2018	2019	2020	2021
Årsgebyr eksklusiv mva.	3 049	3 049	3 064	3 120	3 176
Årsgebyr inklusiv mva.	3 812	3 812	3 830	3 901	3 970
Endring i gebyr fra året før (%)		0,0 %	0,5 %	1,8 %	1,8 %
Endring i gebyr fra 2017 (%)		0,0 %	0,5 %	2,3 %	4,2 %

Når det gjelder driften er det i budsjettet for 2018 avsatt i underkant av 3 mill. for vann og 900 000 for avløp til vedlikehold av eksisterende anlegg i kommunen. I 2017 ble det brukt ca. 1 330 000 på å skifte ut vannkummer langs hovedledningene, 135 000 på reparasjon av lekkasjer, 460 000 på spyling av ledningsnettet, og 205 000 på vedlikehold av vannbehandlingsanleggene. Sammen med øvrige kostnader ble totalen for vann på ca. 2 250 000. På grunn av den spesielle situasjonen med langvarig barfrost hittil i 2018 vil det påløpe høyere kostnader enn forutsett til tining og reparasjon av frosne vannledninger (i skrivende stund estimert til 1,5-2mill kr eks. mva.). Det er uansett planlagt å fortsette arbeidet med å skifte ut vannkummer – bare i Steine/Vinje-området er det registrert 7 kummer med tilstandskategori dårlig. Alt etter størrelse og innhold vil utskifting av en kum beløpe seg på mellom 100 000 og 250 000 kr. Det anbefales å prioritere kummer på hovedlinjene.

Tiltak Avløp

Når det gjelder avløp ble det i 2017 brukt ca. 170 000 på vedlikehold av avløpspumpestasjonene, 148 000 i forbindelse med omlegging i byggefeltet i Steinesjøen, og 126 000 på oppgradering av SD-anlegget for fjernstyring og overvåkning av pumpestasjonene. Sammen med øvrige kostnader ble totalen på ca. 467 000.

På grunn av tilstanden på det kommunale avløpsanlegget i dette området og mangel på planverk, anses det ikke som hensiktsmessig å iverksette noen umiddelbare tiltak i Steine/Vinje-området før forprosjektet er ferdig. Sannsynligvis vil det måtte anlegges mange nye avløpsledninger, nye pumpestasjoner og ny renseløsning. Dette er et arbeid som må tas trinnvis over tid. Nødvendige akutte tiltak, for eksempel i forbindelse med driftsproblemer med pumper og lignende, vil selvsagt utføres etter behov.

Som nevnt i gjennomgangen over vil en del av problemene med utslipp i området også komme fra private anlegg (såkalt spredt avløp). Etter de nye lovverkene er det kommunen selv som er myndighet på dette området, og har dermed ansvar for å holde oversikt, gi utslippstillatelser, føre tilsyn og gi pålegg om utbedringer der det er nødvendig. Dette er et arbeid som de fleste kommuner i Norge er i startgropa med. For å starte dette arbeidet er det nødvendig med registrering av alle private avløp i hele kommunen, og kartlegge renseløsning og utslippspunkt samt tilstand. Dette arbeidet kan med fordel settes ut til eksterne, for eksempel kan man forespørre utdanningsinstitusjoner om studenter er interesserte i feltarbeid. Videre kan man for eksempel gjøre avtale med Reno-Vest om at de tar en tilstandskontroll med bilder av slamavskillerne når de er på tømmerundene. Blant annet Tromsø kommune har gode erfaringer med et slikt samarbeid.

Etter at kartlegging og tilstandsvurdering er gjort vil kommunen som forurensningsmyndighet kunne gi pålegg om utbedring av avløpsanlegg som ikke er i henhold til utslippstillatelser og regelverk. Eksempel på pålegg vil kunne være å bytte ut slamavskiller, legge om utslippsledning, eller installere renseanlegg. Dette er kostnader som den enkelte selv må bære, og vil være i størrelsesorden 30 000 til 150 000. Eventuelt kan det gis pålegg om å knytte seg til kommunal avløpsledning dersom denne blir ført frem til det aktuelle området.

Det anbefales at arbeidet med spredt avløp tas inn som et eget kapittel i den nye hovedplanen for avløp.

Tiltak Overvann

Når det gjelder overvann anses ikke denne problematikken å ligge innenfor vann- og avløpssektoren slik saken fremstår. Dersom Bø kommune skal påta seg noe arbeid i denne forbindelse er det mest naturlig at det enten er i egenskap av å være grunneier og/eller vegeier, eller i samarbeid med andre aktører (private grunneiere, Fylkeskommunen/Statens Vegvesen osv.).

Straume 20.03.18

Gundar Jakobsen
Rådmann

Rune Dahl
Teknisk sjef

Vedlegg:

- Kart over vannforsyning
- Kart over avløpsanlegg

REVIDERT VERSJON AV STANDARD ABONNEMENTSVILKÅR FOR VANN OG AVLØP

Saksbehandler: Andreas Nakklings Andersen
Arkivsaksnr.: 18/180

Arkiv: M00

Saksnr.: Utvalg
16/18 Formannskapet
/ Kommunestyret

Møtedato
12.04.2018

Innstilling:

Bø kommune vedtar revidert versjon av *Standard abonnementsvilkår for vann og avløp*, uten særbestemmelser. Tidligere vedtatte vilkår og bestemmelser oppheves.

Saksutredning:

Bø kommune vedtok i 2010 å innføre *Standard abonnementsvilkår for vann og avløp* utgitt av KS. Disse ble gitt ut i 2008, som en videreføring av *Normalreglement for sanitæranlegg* av 1998. I 2017 ble det utgitt en revidert utgave av abonnementsvilkårene, basert på erfaringene fra kommunene samt endrede krav og bestemmelser i regelverket og rettspraksis. I mangel på en sentral sektorlov har de aller fleste kommuner i Norge vedtatt å innføre disse abonnementsvilkårene for å regulere forholdene mellom kommunen og den enkelte abonnent i forbindelse med vann- og avløpsanlegg. For å sikre gyldighet av den reviderte versjonen bør den vedtas av Kommunestyret.

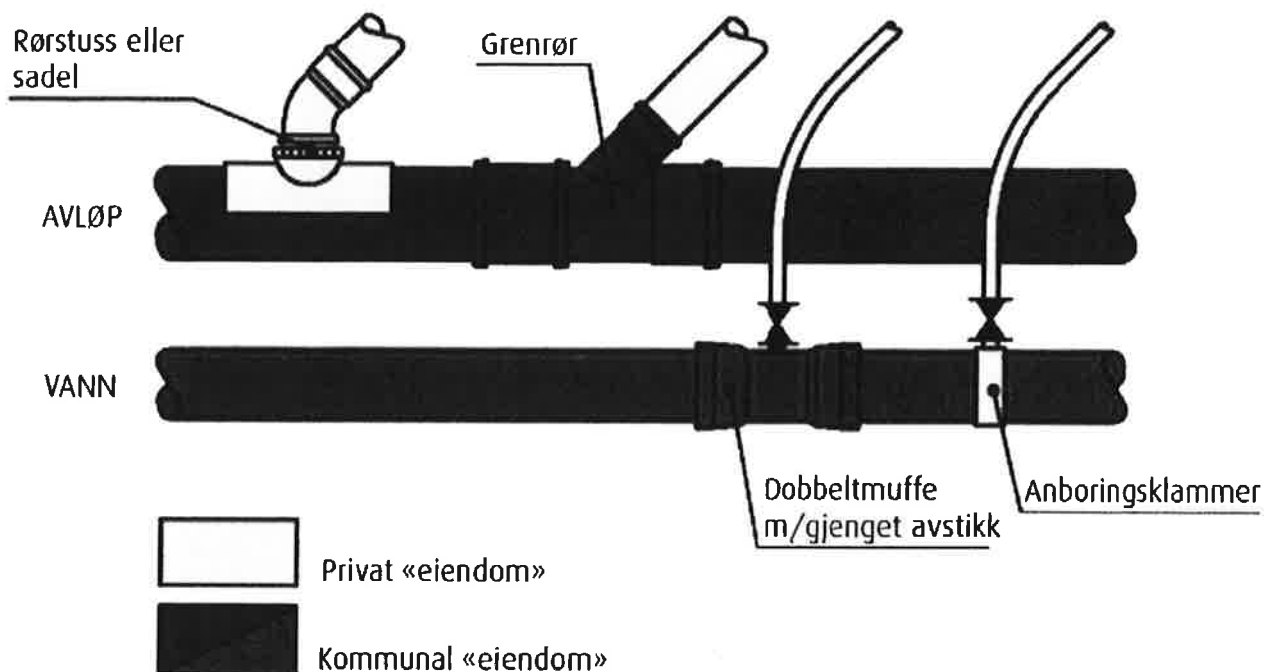
Samtidig med at Bø kommune vedtok å innføre standard abonnementsvilkår i 2010 ble det tatt følgende avvik/presisering:

- Anleggs- og vedlikeholdsansvar, både praktisk og økonomisk, påhviler kommunen i tilknytningspunktet, dvs. an boring og gren. Fra an boring / gren fram til abonnenten påhviler alt ansvar abonnenten, **men ikke utenfor egen eiendom, og ikke utover 50 m fra bygningen.**

I 2016 ble bestemmelsen om 50 m fra bygning tatt bort fra dette avviket i forbindelse med innføringen av lokal forskrift, mens bestemmelsen om at abonnenten ikke har ansvar utenfor egen eiendom ble beholdt.

Erfaringene og tilbakemeldingene på dette avviket er at det skaper en del usikkerhet og forvirring, og at det i praksis oppstår tvil om fordeling av ansvar og kostnad. Særlig i forbindelse med lekkasjer og frosne rør der man kanskje må leite litt for å finne ledningen og problemet.

I standarden er grensen mellom det private og det offentlige i tilkoblingspunktet på offentlig ledning, ref. vedlagte illustrasjon:

Tilbakemeldingene fra kommunene i området, blant andre Øksnes, Kvæfjord og Harstad, er at de følger standarden på dette punktet. Både for kommunene, entreprenørene og abonnentene ses det som en fordel at reglene er like uavhengig av hvilken kommune man er i.

Det anbefales at revidert *Standard abonnementsvilkår for vann og avløp* vedtas for Bø kommune, og at tidligere avvik utgår.

Straume den 26.03.18

Gundar Jakobsen
Rådmann

Rune Dahl
Teknisk sjef

Vedlegg:

Standard abonnementsvilkår for vann og avløp

SAMARBEIDSAVTALER OM FOLKEHELSEARBEID 2018-2021

Saksbehandler: Tina Paasche
 Arkivsaksnr.: 18/201

Arkiv: F03

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

17/18 Formannskapet

12.04.2018

Forslag til vedtak:

Bø kommune ønsker å inngå ny samarbeidsavtale med Nordland fylkeskommune om folkehelsearbeid for perioden 2018 – 2021.

Det delegeres til rådmannen å inngå ny avtale når denne er ferdig utarbeidet.

Saksutredning:**Innledning**

Bø kommune er en Folkehelsekommune, noe som vil si at vi har en samarbeidsavtale med Nordland fylkeskommune om å drive et strukturert folkehelsearbeid med hjelp av folkehelsekoordinator i 50 % stilling og prosjektmidler øremerket folkehelseiltak. Gjeldende avtaler, opprinnelig utformet for perioden 2014 -2016, ble prolongert ut 2017 og går dermed ut inneværende år.

Fylkeskommunen ber om at kommunen behandler spørsmålet om ny samarbeidsavtale for 2018-2021 politisk og gir tilbakemelding på hvorvidt kommunen ønsker å inngå samarbeidsavtale med fylkeskommunen for perioden 2018-2021.

Bakgrunn

I fylkeskommunens folkehelsearbeid er samarbeidet med kommunene gitt høyeste prioritet. Folk lever og former sine liv lokalt. Fra tidlig barndom og i de nære relasjoner legges grunnlaget for livsstil og vegvalg som i sterk grad vil påvirke den enkeltes helse og folkehelse generelt. Kommunene anses som det viktigste operative nivå i folkehelsearbeidet. De er følgelig gjennom folkehelseloven gjeldende fra 2012 gitt det største og mest omfattende ansvar i det helsefremmende og forebyggende arbeidet.

Samarbeidet mellom fylkeskommunen og Bø kommune har vært preget av et godt og nært samarbeid, og har utviklet seg til å bli mer strukturert, målrettet og forpliktende for begge parter. Bø kommune prioriter folkehelsearbeid, noe som gjenspeiles i kommuneplanen hvor det står at «folkehelseperspektivet skal ligge til grunn for alle kommunale vedtak» og «folkehelsearbeidet skal gjennomsyre all aktivitet i kommunen». Kommunen er liten og oversiktlig, og har gjennom langvarig, tverrfaglig og prosjekttrettet arbeid forsterket troen på at samarbeid er veien å gå.

Invitasjon til ny avtale

Rådmannen er positiv til at Fylkestinget i sak 173/2017 vedtok å invitere kommunene til å inngå ny forpliktende og målrettet samarbeidsavtale om folkehelsearbeid for perioden 2018-2021.

Utkast til ny samarbeidsavtale er utarbeidet av fylkeskommunen med utgangspunkt i avtalen for perioden 2014-2016, ekstern evaluering av samarbeidsavtalen og kommunenes og fylkeskommunens erfaringer fra perioden. Samarbeidet følges opp gjennom fortsatt todelte samarbeidsavtaler. Del I vil bidra til å sikre god organisering av arbeidet og beskriver partenes forpliktelser. Del II vil beskrive prioriterte resultatområder med resultatmål.

Den viktigste endringen fra forrige avtaleperiode er at avtalen nå vil være likelydende for alle kommuner. Dette betyr at del II ikke lenger vil være skreddersydd og tilpasset hver enkelt kommunes utfordringer, ønsker og prioriteringer, men at det her videreføres felles satsninger man har på gang i Nordland og som kommunene allerede arbeider med. Så vil kommunale prioriteringer ut over dette kunne nedfelles i en kommunespesifikk utvidelse av del II. Dette viderefører oppfølgingen av det kommunale kunnskapsgrunnlaget og sikrer kommunens eierforhold til avtalen. Det vil være kommunen selv som står ansvarlig for utforming og innhold i den kommunespesifikke delen av avtalen. Frist for å utarbeide tiltaksplan for 2018 er 20. mai.

Følgende resultatområder er obligatoriske i kommunens årlige tiltaksplan:

- **Helsefremmende barnehage og skole** (under resultatområde 5: Barn og ungdom)
- Resultatområde 3: **Bo- og nærmiljø**

Ut over dette kan kommunen selv velge prioriterte resultatområder for hvert avtaleår, basert på resultatområdene i Regional folkehelseplan Nordland (2018-2025):

- 1) Forankring av folkehelsearbeidet
- 2) Samarbeid
- 3) Bo- og nærmiljø
- 4) Et inkluderende og likeverdig samfunn
- 5) Barn og ungdom
- 6) Voksenlivet
- 7) Alderdom

Utjevning av sosiale helseforskjeller og arbeid med psykisk helse vil inngå som gjennomgående perspektiver i nye avtaler.

Nedtrekk i fylkeskommunens økonomi har bidratt til en betydelig reduksjon i budsjettposten for kommunesamarbeidet. Forutsatt at alle 44 kommuner inngår ny samarbeidsavtale fra og med 2018 vil tilskuddet for 2018 bli ca. 180.000,- pr. kommune pr. år. Dette er en reduksjon på ca. 35 % sammenlignet med forrige avtaleperiode.

Administrasjonen vurderer det slik at dette er en gunstig avtale for Bø kommune, og sier foreslår derfor å inngå ny samarbeidsavtale om folkehelsearbeid med Nordland fylkeskommune.

Kine Anette Johnsen
Kultur- og næringssjef

Gundar Jakobsen
Rådmann

Vedlegg:

Utkast til samarbeidsavtale om folkehelsearbeid

SAMARBEIDSAVTALE OM FOLKEHELSEARBEID

DEL I – Generell del

1. Avtaleparter

***** kommune, org. nr. ***** (heretter benevnt kommunen)

og

Nordland fylkeskommune, org.nr. 964982953 (heretter benevnt fylkeskommunen)

2. Definisjoner

Følgende definisjoner benyttes i lov om folkehelsearbeid (LOV 2011-06-24 nr. 29) og ligger til grunn for avtalen.

Folkehelse: befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning.

Folkehelsearbeid: samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen.

3. Bakgrunn for samarbeidet

Samarbeidet om folkehelsearbeid mellom fylkeskommunen og kommunen bygger på:

- Regional folkehelseplan Nordland (2018-2025).
- FT-sak 173/2017: Folkehelsearbeid – videreført samarbeid med kommunene.
- Fylkeskommunens og kommunens oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer for helse.
- Lov om folkehelsearbeid (LOV 2011-06-24 nr. 29).
- Andre lover og forskrifter som er relevant for folkehelsearbeidet i kommunen og fylkeskommunen, herunder plan- og bygningsloven, tannhelsetjenesteloven og lovverk knyttet til medvirkningsorganer.

7. Forankring

Avtalen skal forankres politisk i kommunen og fylkeskommunen. Administrativt skal avtalen følges opp av rådmann i kommunen og etatssjef med ansvar for folkehelseområdet i fylkeskommunen.

Partene skal kontinuerlig arbeide med å forankre folkehelseperspektivet i relevante planer og strategier.

8. Folkehelsekoordinator

Kommunen skal ha ansatt folkehelsekoordinator/folkehelserådgiver. Folkehelsekoordinator skal ha en definert stillingsprosent som er dedikert til folkehelsearbeid. Folkehelsekoordinatoren skal koordinere oppfølging av samarbeidsavtalen og rapportere på avtalen.

Fylkeskommunens folkehelseseksjon vil fortløpende og etter behov veilede kommunen i planlegging og gjennomføring av tiltak som er forankret i samarbeidsavtalen. Fylkeskommunen skal sikre nødvendig kompetanse og kapasitet til å følge opp forpliktelser i avtalen. Fylkeskommunen vil bidra i opplæringen av nye folkehelsekoordinatorer i kommunene.

Folkehelsearbeidet tar for øvrig utgangspunkt i de ressurser som er tilgjengelig i virksomhetene

Partene skal utnevne hver sin kontaktperson for oppfølging av avtalen mellom partene. Disse skal også ha ansvar for å holde administrativ ledelse oppdatert om samarbeidet. Oversikt over kontaktpersoner beskrives i «Vedlegg I». Endringer meldes umiddelbart til samarbeidsparten.

9. Tverrfaglig samarbeid

Folkehelsearbeidet skal organiseres og drives fram i et tverrfaglig og tverretattlig samarbeid. Relevante aktører og organisasjoner må sikres medvirkning i arbeidet med planer, strategier og tiltak.

10. Møtevirksomhet

Fylkeskommunen arrangerer årlig samarbeidsmøte med kommuner, primært ved bruk av regionale nettverk som møtearena. Ved behov avtales møter ut over dette mellom partene. Dersom begge parter er enige om det kan møter holdes i form av telefonmøte/ videokonferanse.

Fylkeskommunen arrangerer årlige samlinger om folkehelsearbeid for alle kommunene i fylket.

Kommunen er forpliktet til å delta i møter og nettverkssamlinger med kommuner og fylkeskommune knyttet til folkehelsearbeidet.

14. Varighet, opphør

Avtalen trer i kraft fra den dato begge parter har signert avtalen. Avtalen gjelder løpende, men kan sies opp skriftlig med 6 måneders varsel.

Dersom partene er enige, kan avtalen endres i avtaleperioden. Behov for endringer skal drøftes dersom en av avtalepartnerne ber om det.

Skal avtalen eller deler av avtalen revideres, skal dette forankres på politisk nivå.

15. Prosessuelt

Tvister skal forsøkes løst i minnelighet.

Eventuell uenighet om forståelsen av denne avtalen skal behandles og avklares av administrativ ledelse i fylkeskommunen og kommunen.

Eventuelle rettslige tvister med utspring i denne avtale, skal løses ved de alminnelige domstoler med Salten tingrett som verneting.

16. Andre bestemmelser

Avtalen og tiltak som gjennomføres i regi av avtalen, skal profileres som et konkret samarbeid mellom avtalepartene.

Avtalen utstedes i to eksemplarer, ett til hver av partene.

DEL II – Prioriterte resultatområder

17. Årlig tiltaksplan

Kommunens årlige tiltaksplan skal bygges opp etter resultatområdene i Regional folkehelseplan Nordland (2018-2025). Tiltakenes betydning for utjevning av sosiale helseforskjeller og psykisk helse skal beskrives.

Følgende tema er obligatoriske i kommunens årlige tiltaksplan:

- Helsefremmende barnehage og skole (under resultatområde 5) Barn og ungdom)
- Resultatområde 3) Bo- og nærmiljø

Ut over dette velger kommunen selv hvilke resultatområder som prioriteres i den årlige tiltaksplanen, med utgangspunkt i kommunens oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer for helse. Kommunens prioriterte tiltak behøver ikke å være innen de samme resultatområdene gjennom hele avtaleperioden. Det stilles heller ikke krav om at alle resultatområder dekkes i løpet av avtaleperioden.

Fylkeskommunen vil gjennomføre en årlig rullering av fylkeskommunens handlingsprogram til Regional folkehelseplan Nordland (2018-2025), med politisk behandling i fylkestinget.

TURVEI VINJE - EIDET OG UTVIKLING PÅ MUSEUMSOMRÅDET

Saksbehandler: Katie Hanken
 Arkivsaksnr.: 18/157

Arkiv: C56

Saksnr.: Utvalg
 18/18 Formannskapet

Møtedato
 12.04.2018

Innstilling:

Bø kommune ber administrasjonen jobbe videre med å avklare innhold og finansiering av et forprosjekt som har som formål å:

1. Definere innholdet i prosjektet «Kystpromenade Bø» (arbeidstittel) nærmere, samt å dele prosjektet opp i faser.
2. Utrede del 1 i prosjektet «Kystpromenade Bø» (arbeidstittel). Del 1 skal starte ved Duken/Nordahlstranden og gå mot Fjærvoll. Avslutningen av del 1 må avgrenses nærmere. Som en del av forprosjektet må det utarbeides reguleringsplan for området.
3. Undersøke muligheten for å etablere et kombinert museumsbygg og servicebygg på museumsområdet i samarbeid med Museum Nord.

Saksutredning:**Bakgrunn**

Som en del av arbeidet med arealplanen ble det diskutert å etablere en tursti (også referert til som kystpromenade, kyststi, kultursti mm) langs kysten fra museumsområdet ved Vinjesjøen og helt frem til Eidet. Som arbeidstittel har vi valgt å kalle prosjektet «Kystpromenade Bø». Veien ble tegnet inn i arealplankartet, og ble i konsekvensutredningen omtalt som et overveiende positivt tiltak. Konklusjonen i konsekvensutredningen var at det måtte lages en eller flere reguleringsplaner for å få realisert tiltaket. Kommuneplanens samfunnsdel inneholder overordna mål og strategier for Bø som har gitt føringer til kommunens arealplan. Bø kommunes visjon er «det gode liv i Bø» der målene er videreutvikling av det gode liv, skape arbeidsplasser og jobbe for at flere skal bo i Bø. Arbeidet med turstien kan bidra til oppnåelse av målene i kommuneplanens samfunnsdel.

En helhetlig tursti er hva vi kan kalle et «hårete mål» som det vil ta mange år å realisere og det er naturlig å se den som flere faser innenfor et større prosjekt der de enkelte fasen bør ha egenverdi uavhengig av realiseringen av stien som helhet.

Turstien kan sees i sammenheng med utviklingen av Bø Museum og museumsområdet – og det er naturlig å se området som en sentral del av turstien. Museumsområdet er et spennende område som i dag inneholder Bø museum, Friluftsgalleriet og Mannen fra Havet. Området er populært men mangler mange av de fasilitetene som er nødvendig for å nå potensialet som utfartssted. Det har vært et ønske og behov over mange år for å bygge et nytt museumsbygg på området. Et slikt bygg kan kunne inneholde moderne utstillingslokaler, publikumstolett,

kontorer, butikk og kafe. En slik etablering vil måtte være et samarbeid mellom Bø kommune og Museum Nord. I dag er Bø kommune eier av byggene og området - men museet driftes av Museum Nord med tilskudd fra blant annet Bø kommune.

Innhold

Den omtalte kystlinjen har stor potensiale i et folkehelse, nærings- og kulturformidlingsperspektiv. Den vil tilgjengeliggjøre en svært vakker kystlinje og vi vil kunne legge til rette for formidling av en unik historie og kystkultur. Vi har spennende kulturminner i områdene, det kan tilrettelegges for mange typer aktiviteter, lekeområder, utsiktspunkter, rasteplasser, gårdsbesøk og mye annet. Deler av stien kan være tilrettelagt for syklist eller ha universell utforming. Viktigst vil kanskje naturopplevelse være.

Mannen fra havet er en av de mest besøkte og omtalte skulpturene i prosjektet Skulpturlandskap Nordland. Gjennom byggingen av Friluftsgalleriet kom kunsten sterkt i sentrum og det ble knyttet nye bekjentskaper og samarbeid som har gitt tro på at det er mulig å videreutvikle museumsområdet samt turstien med fokus på kunst. Kunstneren som skapte «Mannen fra havet» Kjell Erik Killi-Olsen vil gjerne samarbeide videre med Bø kommune i nye prosjekt enten i form av samarbeid med sin kunstinstitusjon i Trondheim, utstilling av hans verk eller nye skulpturprosjekter. For mange vil det virke fremmed, men ute i den store verden fins det mange eksempler på at skulpturparker og turanlegg med kunst som bærende element kan lykkes. Dette er i så fall en posisjon innen destinasjonsutvikling i Nordland, ja kanskje i landsdelen, som ingen andre har tatt så langt.

Utfordringer og muligheter

Det er en rekke utfordringer som må utredes og jobbes med:

- Hvordan balanser forholdet mellom inngrep for tilrettelegging og bevaringen av uberørt natur?
- Hvordan forhindrer vi at prosjektet fører til tap av matjord?
- Forholdet til grunneiere som kan ha bekymringer i forhold til verditap på eiendom, «ødelagt» utsikt, tap av privatliv, skader på eiendom, økt ferdsel, støy, forsøpling osv.
- Hvordan finansierer vi de ulike tiltakene?
- osv.

Det vil være utfordrende å få etablert turstien, men samtidig må vi huske at man har fått dette til i områder som er like eller langt mer utfordrende og ikke minst tettere befolket.

Rådmannen vil anta at prosjektet kan skaper en ny attraksjon som kan løfte Bø som reiselivsdestinasjon. Den vil bidra til trivsel, det gode liv i Bø, folkehelse, omdømme og posisjon.

Arbeidet videre

Vi ser for oss å organisere arbeidet i et forprosjekt som har som et av sine hovedmål å analysere og definere hovedprosjektet. Veien slik den i dag er tegnet i arealplanen er 12

kilometer lang. Hvis vi i tillegg tenker oss at den skal gå videre helt til Eidet sier det seg selv at utbyggingen av stien må dels opp i avgrensede faser - og vi må regne med at det vil ta lang tid å få den realisert. Ikke alle vil være enig i at det er mulig å få hele stien realisert.

Allerede nå ser rådmannen det formålstjenlig å velge ut et avgrenset område fra Duken/ Nordahlstranden og mot Fjærvoll. Nordahlstranden er i dag et viktig og populært utfartsområdet og en slik første fase vil kunne ha stor egenverdi.

En reguleringsplan for dette området vil koste en plass mellom 200 000 og 300 000 kroner ut fra hva vi lander på i lengde på stiens første del. Andre sentrale kostnader i et forprosjekt vil kunne omfatte eget arbeid og bruk av arkitekt/landskapsarkitekt. Under prosessen vil vi se på hva som er ønskelig og mulig av andre elementer for denne strekningen som for eksempel parkeringsplass, utsiktspunkt, skilting, leke eller treningsområder, mindre idrettsanlegg, skulpturer eller lignende. Det er mulig at disse delprosjekter som utpeker seg underveis vil kunne ha egne finansieringskilder og realiseres samtidig som forprosjektet foregår.

Turveier og tilrettelagte områder for egenorganisert fysisk aktivitet er et særskilt prioritert området for flere finansieringskilder nå slik at vi ser fordeler med å starte med en første del av stien.

Kultur- og næringsetaten har hatt et første møte med Museum Nord som resulterte i et gjensidig ønske om å sette i gang et forprosjekt som har som mål å definere innhold i og lage planer for realisering av et bygg samt jobbe med innhold i turveiprojektet. Hvilke behov har Bø museum og hvilke behov har vi som samfunn og kommune? Hvordan kan vi få til lønnsom drift av for eksempel butikk og kafe? Målet er å definere et gjennomførbar prosjekt som harmonerer med turvei prosjektet.

Det må søkes midler til forprosjekt - noe som det er gode muligheter for å få. Den største kostnaden vil ligge i reguleringsplanen noe som vil forde bruk av egenkapital. Rådmannen ønsker imidlertid ikke at administrasjonen skal bruke ytterligere tid på å avklare forprosjektet eller utrede kostnader før vi har fått en bekreftelse på at dette er noe våre politikere er enige i at det er verd å bruke tid på. Dette ønsker vi å ha en dialog rundt og få bekreftet før vi går videre.

Kine Anette Johnsen

Gundar Jakobsen

Kultur- og næringssjef

Rådmann

Vedlegg: